

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

WIADOMOŚCI CZĘSTOCHOWSKIE

DZIENNIK

Polityczny, Społeczny, Ekonomiczny i Literacki,
poświęcony sprawom miejscowym i Zagłębia
Dąbrowskiego.

Adres Redakcji i Administracji: Częstochowa, Aleja 33, telefon nr. 50, skrzynka pocztowa № 21, adres telegraficzny: „Dziennik—Częstochowa”.

Rekopisy bez zastrzeżenia nie zwracają się.

Redakcja otwarta w dni powszednie od godz. 7 do 7-ej wieczorem; w niedziele i święta od godz. 6 do 6-ej po południu.

CENA PRENUMERATY:

Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką.

OGŁOSZENIA:

1 wiersz na pierwszej stronie 30 kop., „naślana” 50 kop., nekrologia 20 kop., reklamy 20 kop., na ostatniej stronie 10 kop., drobne za jeden wiersz 3 kop.

Prenumeratę i ogłoszenia w Częstochowie przyjmuje księgarnia p. f. „J. Nowicki i S-ka”.

Gabinet leczniczo-dentystyczny Michała Rozenowicza,

wenice 1-sza Aleja № 8 dom pani Rygockiej, dniem 1-go Lipca zostaje przeniesiony do domu W-jej pani Piaseckiej

№ 33 przy II Alei; I piętro. 202-12-4

Od Administracji.

Pragnącym zapoznać się z naszym dziennikiem za nadesłaniem swego dokładnego adresu wysyłać takowy będzie przez tydzień **bezpłatnie**.

Należność za prenumeratę może być szczerza roznościelom jedynie za kwitowaniem, inaczej bowiem administracja za opóźnienie z tego powodu wyniknąć nieporozumienia, odpowiadać nie będzie.

Duma Państwowa. Debata nad Adresem.

W dalszym ciągu, według relacji Petersburskiej Agencji Telegraficznej na posiedzeniu partakowem trwały obrady nad odpowiedzią adresową.

Nabokow czyta punkt, rozpoczynający się słowami: „Jednocześnie z zakorzenieniem podwójnym odpowiedzialności administracji” do słów „zakres prowadzącej kompetencji przedstawicielstwa narodowego”.

Prezes oznajmia, że zostały wniesione trzy przeróbki: pierwsza Kowalewskiego co do stanowienia Rady Państwa i druga mniejszości komisji o wyłączeniu z adresu słów o składzie Rady Państwa; prócz tego wniesiona została przeróbka Kwasowa o uzupełnieniu tego punktu adresem wzmianką, co do praw Dumy zaprzeczania budżetu państwowego.

Hr. Heyden przypomina, że wniósł on przeróbkę, która zmienia cały punkt, w tym celu, aby Duma zwróciła się z prośbą do Monarchy, żeby zapoczątkował sprawę przejrzystości stanowienia Rady państwa.

Jarczew wniósł również przeróbkę, proteującą przeciwko całemu omawianemu punktowi adresu na tej zasadzie, że wszystko, co powołane jest w adresie o Radzie państwa należy ścisłać, gdyż jest to równoznaczne z żądaniem stanowienia Rady państwa. Rada nie stanowi zgody, lecz jest towarzyszka Dumy i jak wia, gotowa jest iść wraz z nią. Duma nie ma zasady znosić wyższej Izby.

Kotlarewski mówi: Podtrzymałbym komisji, gdyby chodziło tylko o skład obrady Rady państwa, lecz kwestja tak została

podaje do wiadomości, że w myśl uchwały zapadłej na **Ogólnem Zebraniu Akcjonariuszów** w dniu 15 b. m., dywidenda za rok 1905 od Akcji Banku, płaconą będzie w kwocie

Rb. 17 kop. 50 od Akcji,

poczynając od dnia 17-go b. m., w kasie Banku w Warszawie, w kasach Oddziałów tegoż Banku: w Petersburgu, Łodzi, Sosnowicach, Częstochowie, Lublinie i Kaliszu, oraz w Berlinie w Banku Kredytowym Środkowych Niemiec, za zwrotem kuponów za rok 1905.

postawiona, że można przypuszczać, iż chodzi o zmianę systemu dwuzłobowego, dlatego jest on przeciwny tekstowi komisji.

Jakuszyń w imieniu partji wolności ludu popiera tekst komisji.

Ks. Szachowskiej wyjaśnia, że wcale nie chodzi o system dwuzłobowy, kwestja ta stoi poza kompetencją obecnej Dumy. To winna rozpoznać nowa Duma, utworzona na zasadzie nowego prawa wyborczego. Teraz chodzi tylko o dzisiejszy skład Rady, dlatego popiera tekst komisji.

Ks. Wołkoński uważa, że nie jest w porę wytykać w adresie braki Rady państwa. Nie wyraża redakcja tego punktu może istotnie wywołać nieporozumienie. Można myśleć, że Duma wypowiada się przeciwko systemowi dwuzłobowemu, dlatego też lepiej punkt o ładzie państwa zupełnie wyjąć z adresu.

Poseł Zabołotnyj wypowiada się za systemem jednozłobowym. Rada państwa—mówi—jest, będzie i pozostanie czysto instytucją administracyjną; jest to stare piwo, do którego chociażby nie wiem ile dodawać drożdży—pozostanie zawsze takie samo. Jest on przeciwko wszelkim przeróbkom: prosi Dumę, aby przyjęła tekst w redakcji komisji.

Ks. Dolgorukij oświadczył, że Rada państwa powinna być tylko instytucją doradczą, jak to swego czasu proponował Speranski. Następnie kładł nacisk co do niezbędności unikania, pomimo wszystko, konfliktu. Należy oświadczyć Monarsze, że między nim a narodem nie powinno być muru.

Po przerwie na wniosek posła Uliwienko, z czernihowskiego, Duma jednomyślnie postanawia nie przerywać posiedzenia, dopóki nie będą ukończone obrady nad adresem.

Duma zajęta kwestją rolną, która ma być wciągnięta do adresu. Mnóstwo przeróbek w projekcie. Główne przeróbki: propozycja zamiany wyrazu „własność” na wyraz „rolniczy”, albowiem własność przestanie istnieć jako stan osobny; dodatek do tekstu projektu słów, wskazujących głód ziemi, który powinien być zaspokojony na zasadach stosownie do życzeń ludności lokalnej; trzecia przeróbka proponuje wstawkę do adresu wzmianki o potrzebie ludowej i głodzie z dodaniem, jakie za proponował poseł riazanski Warszawin, o niepozbieraniu w roku bieżącym opłat i darowaniu zaległości.

Poseł Jakuszyń w imieniu partji wolności ludu oświadcza, że partja w tych dniach złoży projekt do prawa w kwestji rolnej.

Mówcy zprawicy z hr. Heydenem na czele wyrażają zgodę na wywłaszczenie gruntów prywatnej własności, oświadcza, że interes prywatny powinien ustąpić miejsca sprawie państwowej.

Mówi bardzo wielu za propozycją zamknięcia listy mówców. Propozycję uchylono wobec protestu hr. Heydena, który upiera się, ażeby pozostawi oną bycia zupełną swobodą obrad.

Bardzo liczne mowy powołały posła Plemiannikowa do wypowiedzenia się przeciwko deklamacji i przypomina, że Dumie potrzebne jest jaknajprędzje zatwierdzenie adresu, z którym połączony jest los uwięzionych. Dopóki

się w toku rozprawy—mówi on—odbywać się może wykonywanie wyroków śmierci.

Po tem przemówieniu niektórzy mówcy zaczęli wrzekać się głosu. Pomimo decyzji co do nieprzerwywania posiedzenia, o godz. 8 i pół przerwano je na 10 minut.

Rozdział projektu adresu, dotyczący kwestji rolnej przyjęty został przez Dumę z jedną przeróbką, zawierającą dodatek w wykazie gruntów, podlegających przymusowemu wywłaszczeniu, mianowicie: gruntów cerkiewnych.

Rozdział adresu, dotyczący kwestji robotniczej przyjęty według projektu komisji bez przeróbek, jak również rozdział dotyczący oświaty i wykształcenia.

Następnie wzięty został pod obrady rozdział adresu, dotyczący preliminarza państwowego. Tutaj komisja, na wniosek niektórych posłów wprowadziła swoją przeróbkę, która określa ściśle obowiązkowość sporządzenia preliminarza rokrocznie. Ten punkt adresu przyjęty został w redakcji zmienionej przez komisję.

Następnie Duma przechodzi do obrad nad następnymi rozdziałami adresu.

Przy równouprawnieniu narodowości następuje incydent. Duchowny Koncewicz, poseł wołyński, prosi, aby przy końcu tej części adresu dodać następujące słowa: „Zebym Rosja utraciła swoje przekształcenie, a nawet swoje imię.” Śmiech ironiczny. Okrzyki niezadowolonia. Ironiczne oklaski.

Poseł Pietrażycki prosi prezesa o przywołanie Koncewicza do porządku za przedstawienie ironicznej przeróbki, obrażającej powagę Dumy. (Wybuch oklasków.)

Prezes proponuje Dumie, aby się wypowiedziała, czy życzy sobie balotowania przeróbki?

Głośne okrzyki: Nie! Nie!
Duma odrzuca balotowanie, a następnie przyjmuje tę część adresu.

Profesor Kowalewskij wnosi uzupełnienie adresu: „Odnowiona Rosja przystępuje do urzędzenia swego życia na podstawach wolności i samorządu zarówno dla poszczególnych osób jak i dla całych grup narodowościowych, zachowując sobie należne miejsce wśród innych wielkich mocarstw. Za główną troskę stawia sobie: niepodległość i całość państwa w osiągniętych przez nie granicach; przyjaźne stosunki ze wszystkimi mocarstwami; zabezpieczenie swobodnego rozwoju wszystkich narodowości, zwłascza słowianstwa.

Monarcha dążeń to zabezpieczyć przez spokój narodu i znajdzie możliwość zupełnego urzeczywistnienia tego od tej chwili, kiedy w kraju zniknie dawna przykrość i niezadowolenie, które często pobudzało rząd do wojen zagranicznych.

Nabokow i inni mówcy wypowiedzieli się przeciwko uzupełnieniu, uważając, że ono adres osłabia.

Przez balotowanie propozycję odrzucono i ta część adresu przyjęta została przez Dumę w redakcji komisji.

Duma przechodzi do statniego punktu adresu mianowicie: **amnestji**.

Wykonywa: pomniki, figury, portrety, ołtarze, roboty przy- wotno- dzące, od najwycześniejszych do najnowszych, w zakresie rzeźbiarstwa wcho- nych prima materjalow kamentia i drzewa. Dekoracje domow od ręki modelowane i wszelkie roboty szkatularskie. Zakład podejmuje się wykonywać roboty w miejscowościach najodleglejszych. Informacje, rysunki i kosztorysy na każde żądanie darmo. **Ceny przystępne.**

**Artystyczny Zakład Rzeźbiarsko-Kamieniarski
Kruszyński i Proszowski w Częstochowie,
III Aleja dom własny (dawnej I. WASZEK).**

W początku dyskusji z powodu amnestji, zaproponowano, aby ściśle określić kategorię osób, dla których pożądana jest amnestja.

Za takie osoby uznano te, które popełniły przestępstwa z pobudek politycznych, religijnych i agrarnych.

Stachowicz zaproponował wniesienie uzupełnienia, zwróconego do narodu, a wyrażającego nadzieję co do zakończenia zaborów politycznych. Dowodził, że nie jest to skazanie zaborców, lecz wprost życzenie wprowadzenia spokoju do odnowionej Rosji (oklaski).

Odpowiedział Rodiczew: „Gotów jestem sam podpisać się pod słowami Stachowicza, mówił, lecz uważam za niewłaściwe, aby przewodawcze zgromadzenie wyraziło choćby ubocznie potępienie przestępstwa. Gdybyśmy mieli sądzić zaborców, trzeba byłoby potępić „kaznokradztwo“. To sprawa sądu, naszym zaś zadaniem jest zapobiegać przestępstwom, usuwając przyczyny, powodujące je w danym wypadku. Przyczyny owe znajdowały się w podnieceniu narodu, wywołanem przez gwałty bezprawia rządu i one to wydały przestępstwo. Duma urządziła Rodiczewowi burzliwą owację.

Nabokow oświadczył, że adres, będący programem przyszłej działalności, nie jest wyrażeniem uczuć. Następnie lista mówców została przerwana.

Hr. Heyden prosił, aby dokonano poszczególnie imienne gośpowania wniesionych przerobek, a to w tym celu, żeby cały kraj wiedział, kto pro a kto contra.

Duma uchyla poszczególnie imienne gośpowania, lecz tym osobom, które tego sobie życzą pozostawiono zgodnie z praktyką według instrukcji parlamentu niemieckiego wniosły imienne uzupełnienia do protokołu zebrania z własnoręcznym podpisem.

W końcu ostatni rozdział adresu przyjęto jednomyślnie. Posiedzenie zamknięto o godz. 1-szej m. 10; nowe posiedzenie wyznaczono. Na godzinę przed zamknięciem roztrząsano nagły wniosek 50 członków w sprawie interpelacji ministra spraw wewnętrznych z powodu ogłoszenia w prasie dokumentów dowodzących podburzania ze strony departamentu policji do przestępstw politycznych. Jednomyślnie postanowiono zainterpelować.

Po przerwie rozpoczęto trzecie czytanie projektu.

Nabokow odczytał cały adres w ostatecznym kształcie. Pietrzycki wzywa do jednomyślności.

Hr. Heyden oświadczył, że nie może zgodzić się na adres ale nie chce zakłócać jednomyślności wyszedł z sali. Za nim podążyli: Stachowicz, książę Wołkoński i trzech innych posłów.

Projekt adresu przyjęto jednomyślnie.

Nabokow proponuje polecić prezesowi dwum vice prezesom i sekretarzowi, aby adres podali do wiadomości Monarsze.

Prezes ogłasza, że rezultat posiedzenia niezwłocznie będzie przedstawiony Najjaśniejszemu Panu.

PETERSBURG, 18 TAP Prezes Dumy państwowej, Muromczew zaproszony został do Peterhofu na nabożeństwo i śniadanie w Najwyższej obecności.

Głosy prasy rosyjskiej.

„Ruskoje Słowo“ pisze:

„Nie ulega żadnej już wątpliwości, że projekt odpowiedzi na mowę tronową, wypracowany przez komisję, będzie przez Dumę przyjęty i podany Monarsze.

Nastanie wielki dzień próby.

Jeśli wola narodu, dobitnie wyrażona, będzie przez tron przyjęta, jako podstawa dalszego postępowania, prawodawstwa i polityki — w umęczonem ojczyźnie zaświta jasny dzień...

Ale jeżeli kamaryli dworskiej i tym razem uda się nakłonić Monarchę do wejścia na drogę półśrodków, — wtedy raz jeszcze, może raz ostatni przepuszczony zostanie moment historyczny zjednoczenia władzy z ludem...

I wtedy nie ma przepowiedni dosyć gromkich, które byłyby w stanie wyrazić całą grozę położenia i nieuniknionych wstrząśnień dnia jutrzejszego!

Na wagach historii, w rękach Monarchy — trwały pokój lub... nowy miecz i okropność.

Zbliża się dzień wielki, straszny...

Adres Rady Państwa.

PETERSBURG, 18. TAP. Sporządzony przez komisję wybraną z Iona Rady państwa projekt najpoddanego adresu:

Wasza Cesarska Mość, Najmiłościwszy Monarcho!

Odnowiona i przekształcona z woli Waszej Cesarskiej Mości Rada państwa zanosi Tobie Monarcho wyrażenia swej wiernopoddanej wdzięczności za miłośne słowo powitalne Twoje. W tem powitaniu Wasza Cesarska Mość raczyłeś wskazać z wysokości Tronu nowym instytucjom prawodawczym tę drogę, której się winni one trzymać, według Cesarskiego Twego zamiaru. Przystępując obecnie do wykonania wskazanych przez Waszą Cesarską Mość zadań, Rada państwa stawia jako swoją troskę całego narodu i dołoży wszystkich swych sił, dla służenia drogłej Ojczyźnie. Mocno wierząc w jasną przyszłość odnowionej, niepodzielnej i zjednoczonej Rosji w szczerem dążeniu do współdziałania z Dumą państwową — Rada państwa żywi nadzieję, że nowe instytucje prawodawcze z miłością ojczyzny złączą się, ażeby przez wspólne usiłowania zaszczerpieć na podstawach powszechności oparte nauczanie i oświatę ludu i dążyć ku moennej ochronie praw narodu i nadanej mu wolności. ku wszechstronnemu rozwojowi sił produkcyjnych kraju i podniesieniu dobrobytu wszystkich warstw ludności.

Według głębokiego przekonania Rady państwa, rozpowszechnienie zasad samorządu miejscowości do tej pory pozbawionych tego, przy słusznym poszanowaniu własności plebion i narodowości wielkiej naszej ojczyzny, przyczynia się do utworzenia zwartego, wzorowego i oświeconego Państwa, ku chwale jego i Koronowanych Wodzów i na szczęście wszystkich wolnych obywateli Państwa Rosyjskiego.

Wielki, niezatarty w historii ludzkości dzień rozpoczęcia się wspaniałomyślniej inicjatywy Waszej Cesarskiej Mości odnowy Rosji i przejścia jej na drogę swobody i porządku, opartych na prawie z biegu wieków, znamienne w życiu Państwa Rosyjskiego zdarzenia wyrwały się w pamięci narodowej aktami miłości Cesarskiej dla więźniów i błądzących w przestępstwach, z uwagi na nadzwyczajną doniosłość przeżywanego czasu. Rada państwa, zachowując głębokie oburzenie na nieustające dotychczas zbrodnie, popełniane przez umiesionych walc polityczną, decyduje się złożyć na wspaniałomyślne rozważenie Waszej Cesarskiej Mości losy tych, którzy w niepowstrzymanem dążeniu do pożądaney swobody, nie czyniąc jednak zamachów na cudze życie lub, mienie, przekroczyli granice przez praw ustanowione.

Niech przedziwy Pan Bóg drogocenne dni Twoje i na długie lata obdarzy Waszą Cesarską Mość wielką uciechą oglądania ukochanej Rosji potężnej i kwitnącej.

Wczoraj wieczorem Rada państwa rozpoczęła obrady na wiozszym projektem odpowiedzi na mowę tronową. Większość komisji kładzie nacisk w projekcie na amnestję, lecz wśród członków Rady państwa znajduje się dużo przeciwników amnestji. Świętą mowę w obronie amnestji wypowiedział Taganew. Za amnestją przemawiali Bogalej, Łappo-Danilewskij, Szipow, Wernadskij, przeciw amnestji: Samarin, książę Kasatkin, Rytowski, Uszakow biskup prawosł. Antonjusz, Akimow i Gonczarow.

Dalszy ciąg posiedzenia — dziś o godz. 1 po południu.

Hr. Witte wypowiedział się w zasadzie za amnestją, lecz za taką amnestją, któraby nie wywołała nowemu wybuchu rewolucji.

PETERSBURG, 18. TAP. Rada państwa przyjęła większością 92 przeciwko 47 w pierwszym czytaniu projektu adresu na mowę tronową. 9-ciu członków wstrzymało się od głosowania.

Opozycję stawiano co do amnestji.

Na jawne balotowanie Rada nie zgodziła się; w tajnem balotowaniu projekt został przyjęty.

„Prawit. wiestnik“ ogłosił dziś tekst najpoddanego adresu Rady państwa na mowę Tronową.

Na posłów do Rady państwa z Królestwa Polskiego większość głosów powołani zostali: Leopold br. Kronenberg z Wienia gub. warszawskiej, Józef Ostrowski z Maluszyna gub. piotrkowskiej, Stanisław Gawroński z Szukiel gub. suwalskiej, Konstanty Przewoicki z Józefowa gub. lubelskiej, Eustachy Dobięcki z Łopuszna gub. kieleckiej i Antoni Napiórkowski z Kierza gub. lubelskiej.

Amnestja.

Według krążących w Petersburgu wieści, amnestja w tych dniach jest nieuniknioną. Nastąpi ona prawdopodobnie 6 maja st. st. tj. w dniu urodzin Monarchy.

Więziom politycznym, trzymanym w t. zw. „Krestach“, oznajmiono, ażeby zamawiali dla siebie obiady tylko do tego dnia.

PETERSBURG, 18. TAP. Ministerjum oświaty ma na względzie zastosowania amnestji, po jej ogłoszeniu. Do uczniów, wydalonych w bieżącym roku szkolnym z różnych zakładów naukowych, z powodu wydarzeń politycznych.

Kalendarzyk.

D. 19 Maja.

Imiona chrześcijańskie: dziś Piotra Celest, jutro Bernardyna Seneń. W.

Imiona słowiańskie: dziś Krzemysła, jutro Bronimira b.

Wschód słońca g. 4 m. 08, zachód g. 7 m. 46. Daty historyczne: 1874. Jabłonowski stawia kandydaturę Jana Sobieskiego na króla. — 1797. Napoleon odpywa do Egiptu. —

NOWINY.

Częstochowa.

Z Jasnej Góry. Wczoraj przybyły dwie kompanie: jedna w liczbie 60 osób pod przewodnictwem p. Ignacego Drzewieckiego z parafii Borów pow. grójeckiego, druga w liczbie 50 osób pod przewodnictwem p. Władysława Jurawicza z parafii Lewice również pow. grójeckiego.

Dnia 24-go b. m. na Jasnej Górze odbędzie się ceremonia składania ślubów zakonnych (vota solennia) przez O. Justyna Welońskiego, b. proboszcza płockiego, prałata-infulata.

Z Towarzystwa higienicznego. W dniu 17 b. m. odbyło się pierwsze po ogólnem zebraniu członków posiedzenie Zarządu, na którym wybrano na prezesa inż. F. Oppmana, na wiceprezesa d-ra K. Rejmana, na skarbnika d-ra S. Nowaka i sekretarza inż. J. Gryźewskiego, (wszyscy ponownie). Prócz tego członkami Zarządu są: dr. Batawia i dr. F. Bellon, kandydatami zaś pp. H. Kwiatek, Ed. Nowak i dr. M. Michałowicz. Ze spraw bieżących zdecydowano zająć się przygotowaniem nowej serji odczytów popularnych, które będą wygłoszone w jesieni. Prócz tego ujawniono potrzebę zbierania materiałów o stanie sanitarnym m. Częstochowy, co będzie miało b. ważne znaczenie dla przyszłego samorządu. Na pierwszym planie postanowiono zbadanie wody w różnych dzielnicach miasta, obecnej kanalizacji, miejsce sprzedaży produktów spożywczych, bruków, szkół i t. d.

Odczyt popularny. Jutro, t. j. w niedzielę dnia 20-go b. m. w sali fabrycznej huty „Raków“ wygłosi dr. J. Marczewski odczyt popularny: „O budowie oka i jaglicy“. Odczyt będzie ilustrowany licznymi obrazami i modelami.

Czyby nie było pożyteczne, aby sz. zarząd Tow. dobroczynności dla chrześcian w Częstochowie zaprosił p. Kazimierza Prószyńskiego, znanego popularyzatora na odczyt w naszym mieście?

Stawiamy to pytanie, gdyż właśnie Promyk posiada odpowiedni dla szerszych mas odczyt p. t. „O nauce czytania i pisania sposobem obrazowym“, który to odczyt w tych dniach z wielkiem powodzeniem wygłosił w Lublinie.

W mieście naszym daje się słyszeć powszechne biadanie, że w dniu świątecznym nie mają się czem zająć szersze masy, taki więc odczyt byłby u nas w porę.

Bez opieki. We wsi Dźbów utopiło się w studni 2-letnie dziecko Pawła Pęczka. Jak nam donoszą, matka poszła z młodszym dzieckiem za interesem, a starsze zostawiła bez opieki.

Napad. Onegdaj rano, na t. zw. Poczekajku na Ostatnim Groszu, do mieszkanka p. Oziembły w domu p. Aleksandra Junga, weszło kilku drabów. W mieszkaniu znajdowała się sublokatorka pp. O. z dziećmi. Rabusie zażądali pieniędzy, a gdy kobieta zaczęła się tłumaczyć, że jest biedna, rzucili się na nią i okropnie pobili, poczem uciekli. W jakimś czasie po tem powróciła p. Oziembłowa i zastała jeszcze sublokatorkę w omdleniu. Owa kobieta ma męża, który nie powrócił jeszcze z Dalekiego Wschodu.

Zaginiony chłopczyk 10-letni Antoni Bąk, wyszedłszy w środek zrana o godzinie 11-ej więc nie wrócił. Rodzice zamieszkalni na ulicy Fabrycznej № 7, poszukują syna i zawiadamiają, że syn ich Antoni, jest średniego wzrostu, włosy ma ciemno-błąd, oczy niebieskie, szczupły, ubrany w ciemną marynarkę, bosy, z gołą głową.

Kradzież Pp. dr. Marczewskim skradziono znaczną ilość różnej bielizny. Podczas rewizji u podejrzanych o kradzież niejakich Kowalskich znaleziono 56 sztuk owej bielizny. K. aresztowano.

Na fundusz jubileuszowy Elizy Orzeszkowej złożyli w Redakcji naszego pisma:
 P. D-rwa Mieczysława Bieganska rb. 3.—
 Edward Brühl " 1.—
 Felician Władysław Daszyński " 1.—
 Stanisław Grochowski " 1.—
 Szymon Kasiński " k. 50.
 Dr. Kazimierz Łokczewski " 5.—
 Franciszka Mamelok " 1.—
 Dr. Karol Rosenfeld " 3.—
 Wiktoria Rakiewiczowa " 1.—
 Wincenty Rakiewicz " 1.—
 Józef Sikora " k. 25.
 Andrzej Trębicki " 25.
 Janas Ulinower " 25.
 Tomasz Waclawek " 20.
 Cecylja Zawada rb. 1.—

Bedzin.

Z więzienia powiatowego uwolniono wskutek znanego rozporządzenia, w ciągu ostatnich 3 dni 12 osób, odsiadujących kary administracyjne. Pozostaje w więzieniu jeszcze 16 osób. Student p. Leon Ringman, pobity i aresztowany w d. 1 maja, został przewieziony do więzienia piotrkowskiego.

A propos pópasków dla niestałych mieszkańców pasa pogranicznego. Naczelnik powiatu bedziński otrzymał już z guberni odpowiednie rozporządzenie, ale nie wydał jeszcze dalszych dyspozycji, proponowanych mu przez jego zwierzchnika—gubernatora.

Tysiące interesantów oczekują na to.—co tak czy owak, nastąpić musi — z niecierpliwością.

Sosnowiec.

Druga szkoła. D. 20. b. m., odbędzie się w Sosnowcu zebranie obywateli m. Sosnowca, w sprawie założenia drugiej szkoły polskiej, ogólnie kształcącej, bez różnicy wyznania.

Magistrat kilkakrotnie wzywał zarząd „Sosnowieckiego tow. Kopalni”, do utrzymania części ul. Głównej wzdłuż posiadłości towarzystwa w czystości i porządku, ale bezskutecznie. Wobec tego magistrat wystosował energiczne pismo do p. Ribejrona, generalnego dyrektora sosn. tow. z ultimatum, uprzedzając, że w razie dalszego lekceważenia rozporządzeń sanitarnych, przedsięwzięte będą kroki przymusowe względem niego.

Z sądów. Robotnik Litwiński mieszkał na Ostrej Górze w domu H. Felcmana. Kronika opiewa, że L. zaniedbywał regularne opłacanie komornego. Oburzony z tego powodu właściciel domu wpada pewnego razu do mieszkania L. podczas jego nieobecności i obija boleśnie dziecko. Tak, a właściwie jeszcze jaskrawiej przedstawiona jest sprawa w aktach sądowych. L. wytoczył Felcmanowi proces sądowy, który miał być rozstrzygnięty w pierwszym rewirze sądu pokoju 17 lutego r. b., ale został odłożony na dzień 27 kwietnia, z powodu nieprzybycia na rozprawę oskarżonego.

Na dwa dni przed nowym terminem, 25 kwietnia, do mającego rozstrzygać sprawę sędziego Dubnickiego zjawia się imię Felcman i wręcza mu list polecający od miejscowego inspektora fabrycznego Sredynskiego, który prosi sędziego o wydanie wyroku uniewinniającego Felcmana. Sędzia odrzekł, że nie może takiej prośby uwzględnić, kieruje się bowiem w takich rzeczach prawem i sumieniem.

Rozumiejąc to opacznie, Felcman decyduje się na bardziej przekonujący argument i wręcza sędziemu kopertę z zawartością 15 rb. Wobec takiego znieważenia sędziowskiej powagi, oburzony sędzia wyrzucił Felcmana za drzwi.

Pieniędzy jednak zatrzymał i potem przesłał do parafii prawosławnej na korzyść szkółki cerkiewnej, a kwit doręczył Felcmanowi za pośrednictwem... magistratu.

Dowiedziawszy się o czynach Felcmana obrońca jego adw. przys. Heftman rzekł się obrońcy, natomiast obrońca prywatny Litwińskiego p. Medalis na sprawie w sądzie pokoju dnia 2 bm. zaniósł oskarżenie przeciwko Felcmanowi—za obrzucenie sądu i chęć podkupienia sędziego i przeciwko Sredynskiemu za chęć wywarzenia wpływu na wyrok sądowy przy pomocy swego stanowiska urzędowego, powołując przy tem sędziego—na świadka w tej sprawie!

Wobec tego całą skandaliczną aferę skierowano do sądu który ma wyznaczyć nowy termin sądenia, a przedewszystkiem nowego sędziego, gdyż poprzedni stawak będzie w charakterze świadka.

W teatrze dziś w sobotę, „Wesele Gasto-na“ z panem Bończą w tytułowej roli.

Z różnych stron.

— **Łódź.** W fabryce Tow. akc. Karola Scheiblera wywieszono ogłoszenie następującej:

„Zawiadamiamy naszych robotników, że od dnia 18-go b. m. zaczyna być czynna nasza fabryka i związane z nią instytucje, jako to: szpitale, szkoły, składy zarówno w Łodzi, jak i w Warszawie na warunkach następujących:

- 1) Żadnych podwyższeń płacy robotnicy nie otrzymają i za czas bezrobocia zapłacone nie będą.
- 2) W razie podejrzenia o kradzież robotnicy obowiązują się poddać rewizji.
- 3) Obrachunek tygodniowy odbywać się będzie w poniedziałek, a wypłata — we czwartek.
- 4) Pauzy śniadaniowe będą zniesione w tych oddziałach, gdzie robotnicy mogą korzystać z półgodzinnej przerwy śniadaniowej, prócz sobót, w które praca trwać będzie tylko do godziny 5-jej wieczór.
- 5) Wydalony samowolnie przez robotników nadmajor Schreter powraca bezwzględnie na swoje stanowisko.

— **Zabawa w chowanego.** B. ks. Skolimowski, marjawita, przed kilku tygodniami na kazaniu w Dobrej pod Łodzią oświadczył, iż w sprawach sekty wyjeżdża do Rzymu. Jakoś istotnie nazajutrz wyjechał, ale nie do Rzymu lecz do Łodzi, gdzie przez trzy tygodnie potajemnie bawił u b. ks. Marksa, mankietnika. Przed kilku dniami zjawił się nagle w Dobrej i zebrany parafjanom oznajmił, iż powrócił właśnie z Rzymu, gdzie uzyskawszy posuchanie u Ojca św., otrzymał błogosławieństwo i aprobatę dla Zgromadzenia marjawitów.

Katastrofa kolejowa.

Donoszą nam drogą telegraficzną z pod Kielc, że wczoraj na rozjeździe Potos, na odnodze dąbrowskiej, z powodu samowolnego przedstawienia wксуłu przez wekslowego, pociąg towarowy najechał na pociąg, znajdujący się na drugiej linii.

Nastąpiło zderzenie, wskutek którego uległo rozbiciu pięć wagonów i zostało uszkodzonych 10.

Jeden z konduktorów raniony.

Straszny piorun.

Telegrafują nam z Cieszyina na Śląsku austrijackim, że wczoraj podczas pogrzebu jednego z mieszkańców pewnej wioski pod Cieszymem nastąpiła silna burza.

Padł piorun, który zabił odrazu 13 ludzi, a porażeni ulegli aż 20 osób.

Akeja kobiet.

Według telegramu, otrzymanego przez nas dziś w nocy, wczoraj w Petersburgu, w t. zw. Solanym Gorodku odbył się liczny miting kobiet, pod przewodnictwem kobiety-lekarka Marguljes, a zwołany przez petersburskie Tow. kobiet, w sprawie osiągnięcia zupełnego równoprawienia kobiet.

Jako referentka wystąpiła pani Szczepkinowa, która odczytała przegląd ruchu wolnościowego kobiet od czasów poddaństwa.

Na miting przybyły delegatki Polski i Finlandji, powitane burzą oklasków.

Telegramy.

PETERSBURG, 18 TAP. Posłowie w Szwajcarji — Żadowski i w Saksonji — baron Bruggin (?) — zostali zwolnieni ze stanowisk.

WARSZAWA, 18 TAP. Czasowy gubernator wypuścił z więzienia w Łomży 131 i w Piotrkowie 113 więźniów administracyjnych.

KIELCE, 18 TAP. General-gubernator zezwolił na wznowienie chwilowo zawieszonych przy urzędzie pocztowym kas oszczędnościowo-pożyczkowych.

ZASŁAW, 17 TAP. Wyrzuciłem z rewolweru zabity został zarządzający folwarkiem księcia Sanguszki — Moszyński, który się źle obchodził z włościanami.

LIBAWA, 18 TAP. Zrabowano niderbatowski urząd pocztowy, skradziono kilkaset rubli. Podczas ściągania przestępców przez administrację majątku i włościac po zajęciu wymianę strażników jeden z rabusiów został zabity, dwóch zranionych, dwóch pokaleczonych. Grabieżcy posiadali, jak się okazało, wiele pieniędzy. Administrator majątku został lekko raniony.

MARIUPOL, 18 TAP. Na mocy rozporządzenia inspektora więziennego wypuszczono na wolność politycznych Garbusa, Antońskiego, Zubkowa i Wołynca. W zakładzie metalurgicznym uroczyste przyjęto trzech ostatnich.

RAZAN, 18 TAP. Rada uniwersytecka, rozważywszy skargę stróża pobitego przez profesora Zalewskiego, postanowiła zwrócić się do ministerjum oświaty z prośbą o usunięcie Zalewskiego z personelu nauczycielskiego.

WIERNHIEDNIEPROWSK, 18 TAP. Niedaleko miasta ubrojeni napastnicy odebrali urzędnikowi akcyzy 15,000 rubli, zebranych ze sklepów monopolowych.

BATUM, 17 TAP. Wieczorem we własnym mieszkaniu został raniony Burkowski, były komisarz szpitala wojskowego. Napastnicy zbiegli.

TOMSK, 18 TAP. Okradziono cerkiew więzienia gubernialnego. Skradziono kielich i krzyż. W cerkwi wszystko poprzewracano. Kasy ogniotraweł otworzyć nie zdołano.

JELIZAWETGRAD, 18 TAP. Sesja wyjazdowa odeskiej Komisji sądowej w sprawie pogromu żydowskiego, dokonanego przez zapasowych we wrześniu. Z 29 oskarżonych komisja skazała 14-tu do rot aresztanckich. Pozostalijsz uniewinniona, powództwa cywilne zaś odrzućcia.

KAZAN, 18 TAP. W nocy wskutek nieporozumień na tle spadkowym włościacin Nikitin zabił swą matkę 60-letnią i 10-letnią siostrzenicę, poczem usiłował zabić stróża. Zabójcę aresztowano.

CHARKÓW, 18 TAP. Na jadącego przez ulicę Sumską starostę napadło 10 uzbrojonych młodych ludzi, którzy usiłowali porwać mu 1,500 rubli, które wozu na strajki. Platnik zdołał wyskoczyć z wozu i uciec. Napastnicy zaś ukryli się przed pościgiem policji.

KIJÓW, 18. Strajk piekarzy trwa dalej, pracują wyłącznie w piekarniach tureckich pod ochroną wojska. Ceny na pieczywo znacznie poszły w górę.

TYFLIS, 18 TAP. Przez okna więziennego metechskiego szpitala zbiegło trzech skazanych na ciężkie roboty za zabójstwo starszego strażnika.

Dwuch schwytano, trzeci ukrył się.

ATKARSK, 17 TAP. W powiecie daje się odczuwać wielką potrzebę prowiantów, otwarte zostały tanie kuchnie z funduszy ogólnie ziemskiej organizacji. Trwająca wciąż posucha niszczy zasiewy.

CHARBIN, 17 TAP. Banki chińskie w Kuanchendzy zawiadamiają o znacznym podniesieniu wartości rubla rosyjskiego.

BUDAPESZT, 17 TAP. Przybyła tu komisja chińska, wydelegowana w celu zbadania europejskich ustrojów politycznych, komisja została przyjęta przez przedstawicieli administracji i żywo powitana przez lud.

PARYŻ, 17 TAP. Dziennik „Temps” i „Debats” w artykułach wstępnych jednakowo oceniają odpowiedź Dumy na mowę tronową i żałują, że Duma nie ograniczyła się na wystawieniu czysto praktycznego programu, lecz wystawiła długi szereg żądań, z posród których wiele obecnie faktycznie jest nie do wykonania i grozi konfliktem z rządem.

CALIARI 17 TAP. Proklamowano zakończenie strajku. Dzisiaj tłum wielotysięczny urządził manifestację; wygłoszono mowę, wyrażającą uznanie dla armii i wypowiedziające się przeciw rozruchom dni ostatnich.

RYM, 18 TAP. Gabinet postanowił podać się do dymisji.

LIZBONA, 18 TAP. Wobec tego, że król nie zgodził się na odroczenie terminu zwolnienia kortezów, gabinet podał się do dymisji.

KONSTANTYNOPOL, 18 TAP. Sąd nadzwyczajny, wysłany do Tripolis, skazał na karę śmierci zabójców Redwana-Paszy.

Więści polityczne.

Wybory we Francji.

W tegorocznych wyborach we Francji uczestniczyło 8,900,000 wyborców, to jest o 800,000 więcej, niż w r. 1902, z tego wypadła na radykalnych socjalistów 3,100,000, na lewicę republikańską 650,000 na niezawisłych socjalistów 900,000, na umiarkowanych republikańców (postępców) 1,170,000, na członków „action libérale” 1,240,000, na konserwatyistów 900,000 i nacjonalistów 380,000 głosów.

W porównaniu z r. 1902 radykałi socjaliści zyskali 350,000, postępcy stracili 270,000 głosów.

Grupy prawicy zdobyły zaś o 400,000 więcej głosów, niż w r. 1902.

Ogłoszenia zwyczajne:

Markus Gradstein dom handlowo-ekspedycyjny w Herbach i Częstochowie,

zajmująca punktualnie i możliwie tanio, cenie towarów na komorze w Herbach, jak również wysyłkę towarów za granicę.

Udziela chętnie wszelkich informacji, w zakres ekspedycji wchodzących, jak: opłat celnych, opłat przewozowych i t. p.

Adres dla korespondencji krajowej: Markus Gradstein Częstochowa, dla korespondencji zagranicznej: Markus Gradstein Preus-Herby. Adres telegraficzny Gradstein Częstochowa.

Gabinet dentystyczny
Marjana Puchalskiego
obecnie II-ga Aleja № 33,
przeniesiony będzie z dniem 1-go
Lipca r. b., do domu
Dr. Wasertala, II Aleja № 28
róg Teatralnej nad Apteką, w. 60
Długosza). 106-730-2

Ogłoszenie.

Od 10-go Czerwca rozpoczyna się na mej pensji egzamina dla nowo-wstępujących uczennic. Osoby interesowane mogą się zgłaszać każdodziennie od godziny 10-jej do 12-jej w południe.

Jednocześnie zawiadamiam, że córki Urzędników i Ofcjalistów drogi żelaznej Warszawsko-Wiedeńskiej korzystają z zapomogi wyznaczanej przez Dyrekcję.

Przełożona Pensji 6-cio klasowej
Z. Szarżtecka.

**ZAKŁAD
KOTLARSKO-MECHANICZNY**
wyrobów miedzianych i żelaznych
JÓZEFA SZWAKOPFA,
z dniem 14 Maja, został przeniesiony na
ulicę **TEATRALNĄ № 11**
róg II Alei, dom Nowackiego.

Zgubiono

w drodze do Sosnowca paszport, na imię Henryjety Markiewicz, lat 22, rodem z Podębic, pow. łączycy, gub. kaliskiej. Wrazie znalezienia, zawiadomić Redakcję. 302-3-1

Rowery,

emaljowanie, gumy, oraz wszelkie dodatki. Reperacje tanie.
Nauczanie i wynajem.
Częstochowa, Teatralna 3.

Dla amatora i znawcy:

Antyki machoniowe, kredens i biurko z bronzami, kandelabry. Teatralna 16 m. 3. 301-1-1

FABRYKA EGZYSTUJE od 1885-go ROKU.

148-20-8 FABRYKA
Wód Mineralnych Sztucznych
Fr. Karpńskiego
w WARSZAWIE,
ul. Elektoralna № 35, telefonu 600,
zawiadamia Szan. Panów Lekarzy, iż na mocy otrzymanego pozwolenia z Departamentu Medycznego za № 4923
WYRABIA
WODY MINERALNE SZTUCZNE
PODLUG SYSTEMU **D-ra Jaworskiego**
i stale takowe posiada na składzie.

FABRYKA EGZYSTUJE od 1885-go ROKU.

5 i 4 pokoje z wannami

zaraz lub od Lipca do wynajęcia, Żelazna 11. 268-6-5

3 pokoje, kuchnia,

werenda. Wiadomość: ul. Celna № 12, u stróża. 287-3-2

Drobne ogłoszenia:

4 okna z 2 futrynami,

1 drzwi z futryną. Wiadomość: Żelazna 5, Boleswska, 286-4-3

Apteka pod Jasną Górą

poleca: „**Dermin**” od **Pięgów**, słoik 50 kop. Wodę na porost i wzmocnienie włosów i płyn na odciski. 298-20-1

Poszukuję pokoiku

kawalerskiego; od 15 b. m., pożądanym w pobliżu lokalu Redakcji, ewentualnie w Alei II. Oferty dla „J. M.”, składać w Redakcji.

Lombard Prywatny

L. Garbińskiego w Częstochowie
zawiadamia, iż w dniu 10/28 Maja r. b. i dni następnych. od godziny 10-jej rano, odbywać się będzie
LICYTACJA
na zastawy nie wykupione, lub nie prolongowane w swoim czasie.

Do wynajęcia

pokój ładny, z osobnym wejściem zaraz lub od 1-go Czerwca, z całodziennym utrzymaniem. Wiadomość w Redakcji, pod lit. „PB”.

Jakiegokolwiek zajęcia:

stróża, furmana lub karbowego, poszukuje człowiek uczciwy, lat 32, żonaty. Rodzinie jego grozi śmierć głodowa, ul. Nowa № 46.

DRUKARNIA

F. D. Wilkoszewskiego
w CZĘSTOCHOWIE, Aleja II № 38. *****

Wykonują wszelkie roboty w zakresie drukarskim wchodzące, starannie, szybko i po cenach możliwie niskich.

Sprzedam miagiel.

Ostatni Grosz, Józef Dera. 271-3-1

Poszukuję Jakiegokolwiek zajęcia

kowal, w mieście lub na prowincji, będący od trzech miesięcy bez pracy i znajdujący się w najkrytyczniejszym położeniu, lat 50, żonaty, z pięciorgiem dzieci. Łaskawe oferty w Redakcji, dla „Kowala K.R.”

Dom do sprzedania

z 4-ma mieszkaniami. Wiadomość na Ostatnim Groszu, u Józefa Dery 276-7-5

Prenumeratę i ogłoszenia do Dziennika „Wiadomości Częstochowskie“
przyjmują w Sosnowcu: Księgarnia p. K. ROWIŃSKIEJ i Księgarnia p. f. „WIEDZA”; w Pogan: Księgarnia p. M. BARTNIK; w Stelcu: Księgarnia p. W. SMYCZYŃSKIEGO; w Będzinie: p. ZMIGROD; w Dąbrowie: Księgarnia p. K. KOSTRZEŃSKIEGO; w Zawierciu: Księgarnia p. LUBCKE; w Noworadomku: Księgarnia p. L. „JANINA” i Księgarnia p. T. KALKI; w Warszawie: Biuro ogłoszeń UNGRA, oraz wszystkie inne księgarnie, biura dzienników i ogłoszeń.

Ogłoszenia przyjmują oprócz firm powyższych:
w Krakowie: pp. HOPCAS i SALOMONOWA (plac Maryacki); w Lwowie: Biuro St. SOKOŁOWSKIEGO (pasaż Hausmana); w Paryżu: Biuro dzienników RACZKOWSKIEGO (cite de Trevisse 14); w Berlinie: RUDOLF MOSSE i L. E. METZL & Co. (Fasanenstr. 72/73); w Petersburgu: L. E. METZL & Co (Morskaja 11); w Moskwie: L. i E. METZL & Co. (Miasnickaja d. Sytowa); w New-Yorku, w Bostonie, w Buffalo firma L. i E. METZL & Co.; w Warszawie: Biuro dzienników UNGRA i L. i E. METZL & Co. (Krakowskie-Przedmieście).

AGENTURA SPECYJALNA na Śląsk Pruski w Księgarni p. M. RZĘZNICZKA w LUBLINCIE o/s.